Q. B. V.

De

VULPECULIS SIMSONIS,

d. i.

Von den Füchſen des Simſons/

ex Jud. XV. 4.

adverſus Bibliomagiſtes

SUB PRÆSIDIO

D. JO. FRIDERICI MAYERI,

S. Theol. Profeſſ. Publ. Alumnorum Electoral. Ephori
& Templi OO. SS. Præpoſiti Subſtituti,

publice diſſeret

JO. CAROLUS Eylenbergk/

Naumburgenſis Miſn.

d. Julii A. O. R. cIↄ Iↄc LXXXVI.

RECUSA WITTENBERGÆ,
LITERIS IOANNIS GODOFREDI MEYERI, (4)
Anno 1715.

bat; totum codicem mendoſum, truncatum, laceratum arguebat, Apoſtolos etſi Prophetæ fuerint, tamen epiſtolas ſuas non ut Prophetas, ſed tanqvam Doctores non ex revelatione, aut mandato divino, ſed tantum ex naturali judicio, ſcripſiſſe. Iisdem ferme telis contra eum *Richardus Simonis* depugnavit, utut eidem adverſari viſus; Scripturæ auctoritatem proſternere laborat, qvamvis eandem videatur in altum tollere. Sic *Morini*, *Capelli* his qvoqve inſudarunt laboribus. Alia ſibi deſumſerunt tela alii, qvi errorum ex elementis Phyſices demonſtratorum eundem incuſarunt; *Carteſii* aſſeclæ in Philoſophiæ moralis, Mathematices præcepta peccatum arguerunt; qvos tum a *Muſæis*, *Buxtorffiis*, *Reiberis* confutatos, tum ignominioſe proſcriptos novimus. Ceterum nec illa erunt ſcommata æqvo ferenda animo, qvibus nonnulli qvoqve importunioris oris homines iisdem ſacris fontibus inſultant & qvod ingenio ſuo non demetiantur, non poſſe fieri aſſerunt. Non eqvidem jam agimus de diviniſſimis myſteriis, qvæ a nobis admodum cæcutientibus perveſtigari non poſſunt, ſed & nonnullis ex natura deſumtis, qvæ eadem duce non incognita, at ſæpius in miraculum converſa ſunt agente ſummo Numine, qvæ cum non animo complectaris, fide tamen comprehendas revera eveniſſe. Atqve huc nos jure optimo vocamus, qvæ nonnulli illuſores ac cavillatores crepitarunt de Vulpeculis Simſonis; qvorum nobis ſcommata ſumamus diſcutienda: adſit Jeſus laboribus!

Jud. XV, 4.

וילך שמשון וילכד שלוש־מאות שועלים ויקח לפדים
ויפן זנב אל־זנב וישם לפיד אחד בין־שני הזנבות בתוך׃

Qvæ

Qvæ verba ad hunc modum verterunt
ſacri codicis Interpretes.

Et abiit Schimſchon, cepitqve trecentas vulpes: ac ſumſit lampades, & reſpicere fecit caudam erga caudam, poſuitqve lampadem unam inter binas caudas in medio.

§. I.

SImſon hic vulpeculas coëgiſſe dicitur; qvi proinde obtrectatorum ludibriis expoſitus fuit, adeoqve ejus vitam pauciſſimis deſcribimus, tanto fortius illorum nervos incidamus. Scilicet rebus Iſraelitarum afflictis preces ad Deum fundebantur de mittendo ipſis auxilio & liberando ipſos a tyrannide Philiſtæorum nimis rigida; qvibus tandem locum Summum Numen reliqverat & ex ſterili per multos annos matrimonio heroa edidit hactenus vexatos Iſraelis poſteros in libertatem priſcam revocaturam. De Tribu Dan (unde & Simſon Beden dicitur vide gemaram in Tr. Roſch. Haſ. f. 251.) pater Manoah, Zaream (ex nonnullorum ſententia *urbem terminalem, inter qvam & Eſthaol poſitus locus fuit dictus caſtra Danis, ubi Simſon natus* conf. Magni ac Incomparabilis Theologi *Sebaſtiani Schmidii* Argentoratenſium & totius Eccleſiæ pignoris commentation: in Jud. c. XIII. p. 1136.) incolebat cum uxore auctori Libri *Juchaſin*, Scripturæ qvidem nomine incognito *Hatſelelophumith* dicta, qvæ filium viribus Judæorum maxime acciſis & ſatis inclinatis enixa, Schimſonem qvidem nuncupavit monumentum ſibi in perpetuum exſtiturum in mentem revocandæ illius

 Sole

Sole clarioris lucis fulgorisqve, qvo angelus Jehova circumfuſus ſibi apparuerat.

§. II.

Simul autem editus, animo & corpore proficiebat & ille evadebat, qvem divina bonitas gerendis rebus maxime arduis fato admodum benigno deſtinaverat. Iſtis enim animi dotibus eundem inſtruxerat, qvibus ſufficiebat adjuvandis ſuorum miſeriis; ſic qvoqve corpus ſatis validum; in qvo deſcribendo cum Judæis eqvidem Doctoribus nos minime colludimus, qvorum in tract. *Sotab* cap. I. fol. 9. hæc ſententia eſt, montes fuiſſe ab eodem everſos erutosqve, ita autem ſonant eorundem verba: *Dixit Rab Aſe, Zoreab & Eſthaol duo montes magni fuerunt, qvos eradicavit Simſon & contrivit unum per alterum*, & in eodem tractatu, qvæ ex verſione B. Scheidii ita ſe habent; *Dixit R. Simeon Sanctus ſcapulas Simſonis tam grandes ſuiſſe, ut inter humeros ejus ſpatium 60. cubitorum patuerit, qvia dicitur Judic. 16. 3. & cubuit Simſon usqve ad mediam noctem & apprehendit valvas portarum urbis & duos poſtes & tranſportavit ea cum vecte & impoſuit humeris ſuis. Tradidimus autem, qvod valvæ Gazæ non fuerint minores 60. cubitis*, h. e. qvia ſuper humeros portas poſuiſſe dicitur, inde colligunt haud minores fuiſſe humeros ipſiſmet portis. Vide & *Wagenſeilium* valde noſtrum Comment. ad Tr. *Sota* p. 173. Viris tamen ipſi integras minime negamus.

§. III.

§. III.

Erat præterea eximius & priusqvam naſceretur, a Deo ſibi jam נזיר ſelectus ſeparatusqve, ita enim Angelus Jehovæ Jud. XIII. v. 5. *Qvia ecce concipies filium & novacula non aſcendet ſuper caput ejus:* ubi vocabilum מורה recte Talmudici de novacula exponunt. Ita enim in Tr. Nazir. f. 66. 1. *Naziræus fuit Samuel, uti ſentit Neborai: qvia dicitur 1. Sam. I. 11. Et novacula non adſcendet ſuper caput ejus. Dicitur de Simſone, Jud. XIII, 5. Et novacula. Et dicitur de Samuele: Et novacula. Sicut novacula, qvæ dicitur de Simſone eſt Naziræi; ita etiam novacula, qvæ dicitur de Samuele eſt Naziræi.* Dixit R. *Joſe: At annon, non eſt niſi* מורה *timor carnis & ſangvinis? (qvod Samuel ſibi a mortali homine nil metuere debuerit.) Cui regeſſit R. Neborai: At nonne jam dictum eſt 1. Sam. XVI. 2. Et dixit Samuel qvomodo ibo, & audiet Saul, & occidet me. Et qvo liqvet, qvod fuerit ſuper Samuele* מורא *timor carnis & ſangvinis (h. e. qvod ſibi a mortali homine metuerit. Adeoqve 1. Sam. II. 11. vox* מורה *non de timore, ſed de novacula ſit intelligenda.* Ex qvo Naſiræatu multi eum in utero ſanctificatum volunt; ſed perperam. *Nam jubetur Samſon eſſe Nazaræus ab utero ita ut in utero non ſugat ſuccum ex vino & ſicera a matre hauſtum, ac proinde ut mater iis abſtineat, ut hac ratione Deo dicetur qvaſi Nazaræus legis veteris, non ante ſanctificatur in utero:* ſunt verba ipſius Lojolitæ *Cornelii à Lapide* commentar. in Jud. cap. XIII. p. m. 160.

§. IV.

§. IV.

Naziræus itaqve hic Simſon non parentum voto demum ſed ipſius Dei mandato evadebat; qvo autem non ad Naſiræatum cogebatur. Semper enim bono lubentiqve animo ſubiri eum voluit Deus, & non coacta proficiſci voluntate, utut enim illum præciperet, non meri eſſe præcepti volebat. Optime in hanc ſententiam laudatus ſupra *Schmidius* l. cit. p. 1141. Fuit alioqvin Naſiræatus qvædam ſanctificatio potius qvam præceptum aut juſſus. Sanctificatio inqvam qvædam, qva homo aliqvis vel aliqvid hominis ſub certis conditionibus & inſtitutis DEO ſanctificabatur. Hæc vero ſanctificatio vel ab ipſo DEO fiebat, vel a parentibus, vel ab homine ipſo ſanctificato. Semper tamen debuit eſſe voluntaria, non involuntaria aut meri præcepti. Qvem enim Deus ipſe ſanctificavit Naſiræum, non invitus ſed lætus & cum gratiarum actione ſe ipſum etiam ſanctificare ſuamqve voluntatem voluntati divinæ conformare debuit. Qvem vero votum Parentum Naſiræum fecit, eum parentibus honorem habere debuit, ut propter Deum, cui votum fiebat, Naſiræatum voluntarie ſuſciperet. Unde nusqvam propriæ voluntatis arbitrium excluſum; imo Naſiræatus Deo ingratus fuit, ſi involuntarius fuit. Hæc *Schmidius*. Diſpenſaſſe autem in Naſiræatu Samſonico Deum circa contactum mortui, qvi Naſiræis prohibitus erat Num. VI, 6. 7. ex officio cui Deus deſtinaverat Samſonem Belli ducis patet. Hinc Talmudiſtis nata diſtinctio inter Naſiræatum ſeculi & Samſonis. Ita enim in tractatu Nazir. fol. 4. in Miſchna.

Si qvis

Si qvis dicat. Ecce ego ſum ut Simſon, ut filius Manoæ, ut maritus Delilæ, ut is, qvi eruit portas Gazæ, ut is, cui effoderunt Palæſtini oculos; tum ecce hic eſt Naziræus Simſonis (a Simſone cognominatus) Qvid intereſt inter Naziræum ſeculi, ſeu perpetuum (h. l. h. e. Naziræum per omnes dies vitæ ſuæ. Nam qvia dixit: ecce ego ſum Naziræus ſeculi ſignificat, qvod Naziræatum receperit in ſe usqve in perpetuum. Idcirco qvum pervenit ad trigeſimum diem qvo eſt ei gravitas capilli, allevat novacula; tondens ſe ſingulis tricenis diebus) & Naziræum Simſonis? Naziræus perpetuus aggravavit capillum ſuum, allevat novacula & adducit 3. beſtias. Et ſi immundus ſit, adducit oblationem immunditiei, Naziræus Simſonis, ſi aggravat capillum ſuum, non allevat, & ſi immundus ſit, non adducit oblationem immunditiei. Poſtea in Gemam fol. 42. dicitur eſſe traditio. R. Juda dicit Naziræ Simſonis permittitur, ut ſe immundum reddat defunctorum cauſa. Nam ſic invenimus de Simſone, qvod immundum ſe reddiderit.

§. V.

Ceterum cur hunc ab utero Naziræum ſibi elegerit ipſum Numen multum qværitur & acriter hinc inde diſceptatur a qvam plurimis. Qvas alii ſubeſſe putant cauſas, in medio relinqvimus; illud tamen affirmamus ſuſtinuiſſe Servatoris Meſſiæ aliqvando ex virgine integra naſcendi typum, qvi ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν futurus erat Hebr. VII. v. 26. & ſeparaſſe eum ſummum Numen ſibiqve dicaſſe, non ut a peccatis alienum, ſed ipſum denotaturum, qvi talis extiturus peccata

 ho-

hominum expiaturus, ſupplica nobis in æternum perferenda ſuo ſangvine redemturus & qvæ non rapuerat, ſoluturus erat. Confer de hoc argumento qva in re Samſon typus Chriſti fuerit *Crellium* Concord. p. 796. ſqq.

§. VI.

Acceſſit autem aliqvando Timnathæum Philiſtæorum urbem, qvæ in confinio trium tribuum ſc. Juda, Dan, & Ephraim verſus mare mediterraneum ſita eſſe dicitur, vide Corn. a Lapide ad Jud. XIV. v. 1. impulſus interioribus qvibusdam ſtimulis, qvi afficientes eum huc cogebant, a Sacro Flamine ſuggeſtis. Non enim vectigalis exſolvendi Philiſtæis qvippe qvibus in ſervitutem redacti gravi admodum jugo premebantur Iſraelitæ, emendi aut vendendi, aliorumqve negotiorum expediendorum cauſſa huc advenerat; neqve vel ſpectacula, convivia aut ludi ad urbem iſtam inviſendam eum invitabant; ceu multis id hæſiſſe opinionis colligitur ex verbis Jeſuitæ *Nicolai Serrarii*, qvæ ex commentar. in libr. Judic. apponimus qvæſt. I. n. 2. *cauſa*, inqvit, *cur Thimnatham ierit Samſon, non eſt memoriæ prodita, forte qvia vulgaris & obvia. Cum enim Philiſtæis eſſent Iſraelitæ tum ſubjecti verſ. 4. cum aliqva ſine dubio, tributi penſitatione: ibant in illorum urbes & vicos libere. Itaqve Samſon illuc profectus, vel negotii apud Satrapas Magiſtratus expediendi, vel emendi aliqvid vendendive cauſa, vel deniqve, ut animo loci ejus videndi avido ſatisfaceret. Joſephus, ob Panegyrin, qvæ illuc tum agebatur, eo tetendiſſe refert. Sed cum panegyreon variæ fuerint genera, ut conventus forenſes, mercatus, ludi, ſpectacula;*

cula, convivia, & ſimilia, ut ex Cicerone in Tuſculanis & Epiſtolis ad Atticum, ex Demoſthene, Plutarcho, & aliis patet: cujusmodi Thimnathæa tum cenſenda Panegyris. Quæcunqve vero illa fuerit, ea cauſa ſenſum in Samſone uſus eſt Spiritus Domini ad Iſraelitarum ſalutem ac libertatem. Illa ſiqvidem negotia parentes ſibi procul dubio ſumſiſſent expedienda, cum filium efflictim deperirent, eumqve ſibi in oculis ferendum judicarent, qvemcunqve non ſuo voto ſed Dei nutu Naſiræum exiſtere noverant; gravior itaqve & divinior acceſſerit afflatus, opus eſt: qvo actus Simſon Timnatham verſus perrexerit.

§. VII.

Ubi cum elegantioris formæ virginem conſpiceret, in amorem ejus fuit effuſus, eandemqve ſibi ambiri cupit Parentum opera; qvi neſcientes impulſum eum a Deo, reluctabantur, poſtea ambitioſius & acriori cum contentione Simſon rem agente conſentiebant. Illam autem vitiatam neqve virginem fuiſſe colligere Interpretum nonnulli, ex vocabulo אשה volunt, ſed admodum infirmo argumento. אשה enim ſexus nomen eſt & ſeqvioris ſexus individuum denotat citra virginitatis reſpectum. Et qvi אשה meretricem h. l. ſignificet, cum parentes Samſonis in reſponſione ad deſideria filii idem vocabulum de Virginibus Iſraeliticis adhibeant. *Num non eſt inter filias fratrum tuorum vel in toto populo meo* אשה *mulier?* Meretrices enim non tolerabat Iſrael ex divina lege. *Ne eſto meretrix e filiabus Iſrael* Deut. XXIII. 13. Neqve qvicqvam patrocinantur ſententiæ huic Samſonis verba: *ſi non*

araſſetis vitula mea Jud. XIV. ubi nonnulli per arationem intelligunt fornicationem Philiſthæorum cum uxore Samſonis, utpote pariter Philiſthæa: per vitulam enim indigitari, eam fuiſſe petulantem, procacem & laſcivam. Ita R. Levi apud *Bochartum Hieroz.* P. I. Lib. I. c. XLI. Abulenſis ad h. l. & Mart. de Roa ſingul. Lib. III. c. 13. p. 318. ſed obſtat qvod Hebræa non habeant: Niſi araſſetis vitulam meam, ſed niſi araſſetis vitula mea, qvæ non parum differunt. Optume Mart. Delior Adagial. S. Vet. Teſtament. P. I. Adag. 162. f. m. 174. Nihil hic obſcœni imaginandum. Poteſt, & vere debet oratio honeſte intelligi. Nihil neceſſe vel ad Lucretii vomerem ſulcumve, vel ad Plautinum fundum alienum reſpicere, vitulam vocat, eſto: meretricum nomina fuere vitula, juvenca, vacca. Fuere profanis ſcriptoribus. Hic non eſt locus. Arandi vox etiam inter obſcœnas; qvæ hic poſita. Sit alibi obſcena, non hoc loco. Qvæſo an cum omnibus illa, qvibus dictum, niſi araſſetis? qvis auſum credat in feſto nuptiali, & pene in Samſonis matri ſinu? Potius ergo Vitulam vocavit a juventa, a muliebri levitate & ſtoliditate: qvaſi junicem, non vaccam; qvæ nondum pepererat, ac ne cognita qvidem conjugi. Horatius virginem viro immaturam, vocat juvencam:

Circa virentis eſt animus tuæ
Campos juvencæ.

Noſter potius vitulam, qvia jam apta jugo, & Varrone teſte, lib. 2. de re ruſt. qvæ primum annum non explevit vitula, eo expleto juvenca dicitur; hæc autem erat in veſtibulo anni primi nuptiarum.

§. VIII.

§. VIII.

Petitur tandem Simſonis Parentibus puella iſta & uxor ipſi futura impetratur, qvo jure qvave id injuria factum plurimi ignorant. Alii contracto hoc matrimonio a Simſone peccatum aſſerunt. Lege enim Dei aperte erat cautum, ut nullus Judæorum conjugio cum infidelibus conjungeretur & tali pacto cum illis coaleſceret in unum. Sic Deut. VII, 3. ad illos Moſes vicem Dei ſuſtinens infert; *non cognatione facta cum illis jungemini, veſtras filias non dabitis in uxores filiis, & illorum filios non veſtris aſſumetis filiabus*; qvod tulerat præceptum Jehova ſapientiſſimus, ut periculum ſummoveretur, qvod hiſce impediti matrimoniis inciderent, ne vel virorum ſuperſtitionem uxores, vel viri mulierum idolis præſtitum cultum inſecuti a Dei vero cultu averterentur. Alii autem patrocinium Simſonis ſuſceperunt atqve vindicarunt, nihil qvicqvam circa hoc conjugium peccatum ab ipſo aſſerentes. Utut fuerit divina lege prohibitium ejusmodi matrimonium, ob externum qvoddam periculum fuit interdictum; qvod cum abeſſet, tolerari potuit; & qvi ejusmodi leges promulgavit, Deus diſpenſare potuit; cum non ex ejus immutabili eſſentia ſed voluntate promanaverint. Huc faciunt *Cornel a Lapide* c. l. Commentaria p. m. 164. ad v. 4. cap. XIV. *qvod res a domino fieret: hinc patet Samſonem non peccaſſe, qvod contra legem petierit uxorem Philiſtinam, qvia id fecit DEO impellente, ac proinde in lege ſua diſpenſante: alioqvin matrimonia hæc cum infidelibus æqve ac cum hæreticis communi-*

 ter

ter ſunt periculoſa & noxia, uti fuſe docet S. Ambroſius epiſt. 24. idqve ſuo malo expertus eſt Samſon, qvi hic, uti & in aliis fuit typus Chriſti, qvi Eccleſiam ex gentibus ſibi deſpondit repudiatis Judæis. Oppido firmis 7. argumentis Incomparabilis *Schmidius* l. c. p. 1203. ſ. Simſonem defendit, qvæ ita ſeſe habent. Qvare, inqvit, pro eo, qvod Schimſchon non peccaverit, melius ita proceditur. (1) nuptiæ ejusmodi per ſe malæ non fuerunt: qvod negari non poteſt. Unde (2) Lex Moſaica non prohibuit ob internam malitiam, ſed propter externum periculum. (3) Qvare etiam in lege iſta, ſaltem a Deo, diſpenſatio locum habebat. Qvam diſpenſationem divinam (4) qvamdiu parentes Schimſchonis ignorarunt, juxta verba, Pater autem ejus & mater ejus non noverunt, qvod a Jehova id eſſet &c. legem urſerunt verbis, qvod tu abis ad accipiendum uxorem de Philiſtæis incircumciſis. (5) Diſpenſationem hanc divinam ſolus apud ſe ab initio ſenſit Schimſchon, in impulſu Spiritus Dei ad officium liberatoris ſeu Judicis Iſraelitici permiſſo: qvi eum urgebat, ut qværeret occaſionem ex Philiſtæis, eamqve ex hoc matrimonio naſcendam. Eam (6) parentibus indicavit verbis, recta eſt in oculis meis; ut ſupra. Et hic nos cum parentibus acqvieſcimus. Interim (7) res in exemplum non ibat, ob extraordinariam Schimſchonis vocationem. Confer. alias qvæ de Matrimonio cum infidelibus aut hæreticis non contrahendo ſcripſimus im reiſenden Lutheraner ins Papſthum P. I. p. 110. qv. VII.

§. IX.

§. IX.

Nullos ergo ſenſit morſus conſcientia Schimſonis, qvo minus qvod ex optaverat ſubiret & cum puella iſta jungeretur. Facto itaqve ab omnibus conſenſu ſponſalia celebrata & nuptiæ tandem agitatæ ſunt; qvibus autem peractis in domum patris abiit, ſolutis, qvi ænigma ſuum, ſuo qvidem vitulo adjuti ſolverant, præmiis; non ut uxorem malitioſe deſereret, qvod etiamnum facit ad diſſolvendum matrimonium; ſed prout illius loci moribus patriis receptum erat, uxores ſæpius in domibus paternis adhuc manſerunt, ut interea mariti in ædes ſuas abirent curaturi res ſuas & negotia, qvæ expedienda occurrebant, ſubinde tamen uxores viſitarent. Incenſus autem ira abiiſſe dicitur, qvod videtur inde profectum, qvoniam Schimſchonis ſocer pactis matrimonialibus forſan inſeruit, ut filia inter ſuos vivere ſaltem aliqvandiu prius, qvam in terram aliam, terræ patriæ ſervientem abiret, atqve adeo ex libera qvaſi ſerva evaderet. Et tum dici porro poteſt, qvod Simſoni fuerit via mota, ut ab uxore citius abiret, perfidiam illius caſtigaturus, non matrimonium deſerturus: conf. *Schmid.* cit. loc. p. 1200. qvam profectionem improbat *P. Martyr. Polo* in h. l. adductus: *Hoc ejus factum* (ſcribit) *laudari non debet, non enim oportuit ita leviter ab uxore disjungi.*

§. X.

Interea Uxor Schimſonis cuidam ſociorum tradita pariterqve eidem juncta eſt: qvo factum, ut Schimſoni

ſon de vindicta ſumenda cogitaret, adeoqve, qvod paulo poſt executus eſt, conſilii inveniret. Abiit itaqve & factis inſidiis trecentas vulpes cepit שועלים in fontibus eſt; qva vocula indicari vulpes jam inter omnes conſtat, qvi, qvæ vocibus origines ſint, omni ſtudio inveſtigant, a cognata radice Arabica deducunt سعل qvæ *tuſſire* notat (conf. *Jacob Golius* largus qvondam Orientis opum promus condus in Lexico Latino-Arabico p. 1177.) eamqve hujus denominationis rationem reddunt, qvod vulpes freqventer tuſſiant. Etenim cum nimio intrinſecus calore æſtuent, perpetuo pulmones infeſtantur, raucumqve inde clamorem proferunt. Huc facit *ſcriptor* qvidam *anonymus*, qvi proverbiorum edidit farraginem; cujus verba ex *Bocharti* Hieroz. P. I. lib. III. c. XIII. tibi ſiſtimus. *Videtur*, inqvit, *hoc animal eſſe tuſſi obnoxium & propter calorem internum, qvi vehementiſſimus eſt perpetua pulmonum intemperie laborare, qvod gannitus ejus & raucus clamor abunde docent. Proinde cum ſenem videmus tuſſim ex imo pectore vix extrudentem, dicimus:* O eſt une toux de renard, qvi vous menera au terrier. *Hæc eſt vulpina tuſſis, qvæ in foveam te deducet, id eſt, in ſepulchrum.*

§. XI.

Mirum autem vulpium ſibi elegiſſe uſum Simſonem, qvo ab hoſtibus vindictam ſumeret; cum tanta arte opus ſit, qva iſtæ capiantur! qvodſi enim iſtas retibus implicare ſtudeas, qvæ non inſidiæ ſunt adhibendæ? huc ſæpius abire mentiuntur & longe tamen per diverſa loca abeunt, ut

ut non inepte dixerit Naturæ arcanorum myſta ac ſacerdos *Ariſtoteles* Hiſt. l. 1. cap. 1. *τὰ μὲν πανȣ̃ργα, καὶ κακȣ̃ργα οἶον ἀλώπηξ i. e. qvædam animalia aſtuta ſunt, qvædam vera facinoroſa, ut vulpes.* Nec non Phyſiognomonicor. cap. VI. *οἱ πυῤῥοὶ ἄγαν πανȣ̃ργοι, ἀναφέρεται ἐπὶ τὰς ἀλώπεκας. Rufi ſunt valde callidi, qvod ad vulpes ſpectat.* In qvam ſententiam *Ælian.* Hiſtor. lib. 4. c. 39. vulpes attigiſſe dicit *ὑπερβολὴς κακȣργίας καὶ τρόπου δολερȣ̃ ſummum malitiæ & fraudis faſtigium.* Et hac de cauſa hominibus calliditatem maximam in rebus peragendis adhibentibus *vulpis* vocula accommodatur, qvemadmodum ſacri pariter profaniqve ſcriptores id demonſtrant. Sic *Horatius* de arte poëtica:

Nunqvam te fallant animi ſub vulpe latentes

& *Perſius* ſat. qvinta:

Aſtutam vapido ſervas ſub pectore vulpem.

Qvin ipſe diviniſſimus Servator Chriſtus, ejusmodi hominum genus ita vocat. Aperte ſatis & nulla circuitioni uſus Luc. XIII. v. 32. *Herodem* Tetrarcham vulpem dicit ob miram ejusdem calliditatem; qvam multis ſane hominibus cognitam habemus. Etenim cum inter Judæos verſaretur, religionis ipſorum ſe ſtudioſiſſimus profitebatur, illos ambiebat contentioſe; Imperatori etiam a]dictiſſimus videri volebat, ut Deum ipſum venerabatur; ita ut utrumqve fallendo ſuis tantum rebus conſuleret & ſtuderet. Qvapropter vulpes dicitur; qvæ vulpium animalium

qvoqve calliditatem arguunt; ut majus tanto adhibendum fuerit ſtudium Simſoni ad illas occupandas.

§. XII.

Ceterum id tamen non conjicimus ſubeſſe cauſæ, qvam Rabbinorum grex in medium producit, qvi Phitygum inſtar ſæpius qvocunqve volunt ſomniant nec cum obtuſa intellectus acies arcana rerum penetret, plurima interdum effingunt viro bono perqvam inhoneſta & nonnunqvam aperte falſa. Videntur ſibi tamen Vulpium naturam accurate admodum perveſtigaſſe; qvæ cum retrorſum ferantur, titionibus illarum inſtructis caudis, adeoqve non tam facile extingvendis, illas Simſoni opido idoneas ſumendo eſſe ſupplico judicatas. Ita R. *David Kimchi.* שהשועל מנהגו לחזור לאחוריו לפיכך היה דבק הלפיד בין שתי הזנבות כי כל אחד מהם היה חוזר לאחוריו ולא היה נפרד מחבירו ומתוך כך היה לפיד דבק בהם ואלולי כן היה זה הולך לפניו והלפיד ניפל מפניהם:
Vulpibus hac conſvetudo eſt, ut retrorſum abeant; inde factum, ut fax annexa firmiter hæſerit inter duas caudas, qvia unaqvaqve vulpium retrorſum ferebatur, nec a ſocio ſuo divellebatur; ut adeo fax annexa illis manſerit. Qvod ſi ſecus feciſſet & una eunte antrorſum, altera etiam tæda illis interpoſita decidiſſet & extincta eſſet.

§. XIII.

§. XIII.

Non autem hæc cohærent, vix enim ullibi in litterarum monumentis legimus, hoc vulpibus in more eſſe poſitum, ut retrorſum abeant, niſi forte hanc illorum mentem dicere velis, qvod de inceſſu non prorſus recto intelligant, cum per anfractus abeant, & ſerpentum inſtar in miros orbes torqveantur. Hinc *Vulpes dicta qvaſi volupes. Eſt enim volubilis pedibus & nunqvam rectis itineribus, ſed tortuoſis anfractibus currit.* Si *Iſidoro* credas *Origin.* lib. 12. c. 2. qvæ autem explicatio non phraſi Rabbinorum ſufficit. Dicere malumus fuiſſe ideo factum, qvod vulpes ceperit, tanto gravius hoſtes ſuos Philiſtæos afflicturus; & inſigne damnum ipſis illaturus. Vulpes enim in vinetis, locis, oleis arboribus conſitis agris ſegetibus onuſtis, lætisqve deliteſcunt, non deſerta inhabitant, qvippe qvæ ſunt minus commoda reficiendis faucibus; qvæ cum captæ dimittantur, loca repetunt ſibi ante hac inhabitata; qvo non potuerunt non vineas, oliveta, agros ingredi; & illos edaci comburere flamma.

§. XIV.

Qvo & multum faciebat tortuoſus vulpium curſus, qvippe qvo huc illuc divagabantur ſubditisqve ignibus incitatiores ferebantur abſcondi cupidæ vel inter ſegetes, oleasqve vel inter vites, ut liberatæ iſtis facibus tandem ſuis redderentur ſedibus. Callidum ſane & prudens oppido hoc Simſonis conſilium, qvo multum profeciſſe dicendus Simſon eſt. Suos qvidem cives noxiis iſtis liberabat

animalibus, qvæ non levia uvis, oleis frumentisve damna inferebant; hoſtes autem non ſibi tantum, ſed & univerſæ Iſraelis genti inimiciſſimos pariter ac infeſtiſſimos immiſſis vulpibus plane proſternebat graviorem qve ipſe ſolus, qvam magna militum copia publico nomine vindictam ſumebat.

§. XV.

Sed nimirum unde iſta vulpium copia? Utinam non ſint qvi pyrrhonice rem agant & parum arguta cavillandi libidine ſcripturæ S. auctoritatem obtegere impie fatagant, eamqve vel falſitatis hoc in loco arguant vel hyperbolica locutione luxuriare dicant. Id vero exitioſum plane & deteſtandum eſt, ut qvæ ad Philiſtæorum frugibus pauperiem faciendam a Simſone coactæ emiſſæqve vulpes erant, qvorundam leviculorum fidei atqve adeo ſaluti detrimentum poſſint afferre, qvos per emiſſarios ſuos dubitationem deſperationisqve architectos ſubtiliſſimos Atheos Diabolos impugnat, eo diffidentiæ adigit, ut, cum ratio ipſorum primo ſtatim conatu non aſſeqvatur viam modumqve, qvo Simſon in ultionem intentus trecentas vulpes cogere potuerit, præſertim cum ferarum iſtusmodi venationem difficillimam eſſe conſtet, primum & ipſi hæſitare incipiant, mox narrationem illam fabulis anilibus tranſſcribant, qvibus fidem ſuam apponere defugiat, qvicunqve rerum uſu edoctior exiſtat, atqve ſcripturam ſacram adeo aliqvid ex vano hauſiſſe blaſpheme contendant.

§. XVI.

§. XVI.

Enimvero iſti mirari aut cavillari potius deſinent, ſi didicerint numerum vulpium memoratarum minime ad terrarum noſtrarum conditionem examinandum eſſe. Palæſtinæ enim & Orientalium univerſim regionum habitudinem, formam ſitumqve ad ſuas, in qvibus ipſi ſuæ glebæ adhærentes degunt, exigunt provincias, qvæ per multos annos vix tantam vulpium cohortem ſuppeditent; qvanqvam ineptiſſime ſic colligant. Riſum promerentur pueri aut qvibis pueri, cenſentur ſenes etiam, qvos ipſa domus qvæ pueros vidit & ipſa ſenes videt, & qvi in qva reptarunt arena in eadem baculo niti geſtiunt, qvi qvod una terra rebus iſtiusmodi careat & alteram iisdem deſtitutam arbitrentur:

Non vero terræ ferre omnes omnia poſſunt
Fluminibus ſalices craſſisqve paludibus alni
Naſcuntur; ſteriles ſaxo is montibus orni
Littora myrtetis lætiſſima. - - - -
- - - - - - - - Sola India nigrum
Fert ebenum: Solis eſt thurea virga Sabæis.

Ceu optime in hanc ſententiam canit Mantuanus Vates Virgilius. Georg. Lib. II. v. 109.

§. XVII.

Pro Conditione igitur terræ Cananææ de numero captarum vulpium informandum judicium eſt: tum nemo facile exiſtimabit copiam hanc in tantam abire multitudinem, ut fidem exſuperet; qvin omnis potius demi-

randi materia ſubtrahetur, ſi qvis attentius qvantulum Palæſtinam conſideraverit; qvæ cum montibus abundaret, & animalibus qvoqve abundaret, inter qvæ omnium freqventiſſimæ vulpes erant. Qvod confirmant ſatis dilucide divinæ litteræ locis exſtantioribus Cantic. 2. v. 15. Pſ. 63. v. 11. Nehemiæ. 4. v. 3. Threnor. 5. v. 18. Ezech. 13. v. 4. Matth. 8. v. 20. Lucæ 9. v. 58. Qvorſum vero ſpectet qverela Sponſæ Chriſti de capiendis vulpibus & vulpeculis vineas corrumpentibus & qvidem eo tempore, qvo vineæ primam ferant uvam, atqve adeo ſpem uberioris vindemiæ ſubruentibus, niſi ut arguat Palæſtinam ſcatuiſſe vulpibus, qvas venari ſcitiſſime noviſſe homines ejus regionis pariter diſerte ex hoc loco Cantici, evincitur. Neq; enim Chriſtus qvoqve illuſtrandæ paupertatis ſuæ, eo fine ſuſceptæ ut inde qvoqve meritum in genus humanum redundaret, comparationem a vulpeculis deſumere potuiſſet; niſi terræ Cananææ familiariſſimæ iſtiusmodi feræ fuiſſent: qvanqvam qvis eſt qvi argumentandi inde nervum non pervideat? Sed Magni Bocharti verbis totam rem conficiamus ex Hierozoici L. III, Cap. XIII. p. m. 854. ut de tot coactis Simſoni vulpibus vel dubitandi vel cavillandi locus nullus relinqvatur. *Rem*, inqvit, *qvod attinet; primo ſi qvis qværat unde Samſon tot numero vulpes nactus fuerit, nempe trecentas, qvatuor habeo qvæ reſpondeam, unde David de ſuis hoſtibus: Pars vulpium erunt, & Salomon. Cantic. II. v. 15. & Jeremias Threnor. 3. v. 18. proinde multa Palæſtinæ loca aut circa Palæſtinam a vulpibus nomen habuerunt. Ut terra Sual, i. e. terra vulpis, I. Samuel. 13. v. 17. & Hatſar Sual ſeu Caſtrum vulpis Judæ urbs, Joſuæ 15. v. 18. vel Simeonis Joſuæ 19. v.*

3. &

3. & I. Paralipp. 4. v. 28. & Nehemiæ 2. v. 27. & Danitarum, Saalabim, Joſuæ 19. v. 24. ſed quam Amorrhæi occupabant Judic. I. v. 35. ubi Hebræum ובשעלבים *Græcorum alii reddiderunt* καὶ ἐν Θάλαβιν, *alii* καὶ ἐν ᾧ αἱ ἀλώπεκες. *Secundo vulpium nomen potuit etiam complecti thoës, animal vulpi ſimillimum & in Judæa valde freqvens, maxime in Palæſtina & circa Cæſaream ut ſupra probavimus, atqve ita gregarium, ut qvandoqve ducentos thoas in unum gregem convenire teſtetur Bellonius, ita ut nullo negotio potuerint capi plurimi. Tertio non dicitur numeroſam Samſon hanc vulpium turmam una aut altera die cepiſſe. Potuit igitur tota hebdomas, aut menſis pars notabilis in eam venationem inſumi. Ut menſium unus Athenis* ἐλαφηβολίων *dictus eſt qvia fere inſumebatur figendis cervis, qvi immolarentur Dianæ* ἐλαφηβόλῳ. *Qvarto, licet inſignis venator potuerit eſſe Samſon, non eſt qvod qvisqvam ſibi fingat, eum trecentas illas vulpes ſolum & per ſe cepiſſe. Potuit id per amicos facere, aut etiam Judæorum univerſæ genti cui præerat aut ſaltem tribui ſuæ, publicam vulpium venationem indicere. Et tamen illas cepiſſe dicitur: qvia qvod qvis per alium facit, id cenſetur ipſe facere.* Hactenus Bochartus.

§. XVIII.

A qvibus non multum abludunt, qvæ Jeſuita *Nicolaus* Serarius habet l. jam cit. qvæſt. 3: *Sæpe fieri* inqvit *(1) ut qvibusdam in locis major ferarum qvarundam copia ſit qvam alibi ac idcirco multo ibi plures, multoqve plures capi poſſunt, qvam ubi rariores. Judæam autem & Palæſtinam ſcatuiſſe vulpibus divinas ait indicare literas. (2) ad copio-*

ſam

ſam item atqve feſtinam certi generis ferarum venationem ſuvat plurimum anni tempus, prout venatoribus, aucupibus & piſcatoribus notum omnibus. (3) ad eandem venationis copiam juvat animalium, qvæ venamur, fœcunditas (4) ad eandem rem valet maximopere venatoris ipſius ars & induſtria. (5) ſed qvid, ſi duo adhuc ei feliciſſime venandi addamus adminicula. Vnum eſt; aliorum qvorundam opera, alterum eſt, divina opitulatio, non tantum in venandi donanda arte & induſtria: ſed in ipſo fortunando venatu, dum in ipſos qvodam modo Samſonis caſſes vulpium induxit impulitqve multitudinem. Hæc Serrarius pluribus verbis exponit, qvæ apud ipſum videri poſſunt. Conferatur omnium exſuperans encomia *Sebaſtianus Schmidius* Comment. ſæpius jam cit. p. m. 1250.

§. XIX.

Ecqvis tandem eſt, qvi dum hæc a Simſone geſta Sacris litteris conſignata legit, veritate ſummi Numinis ſuffultus animum ſuum protinus non convertat ad omnipotentiam ejusdem, qva qvæcunqve vult in cœlo terraqve efficit, atqve eam præſenti numine dum id ageret, Simſoni adſtitiſſe de eo dubitare non debet, qvandoqvidem divinitus ſibi commiſſo in negotio verſabatur is, cum propter divini honoris profanationem ſibi pœnas ab impiis Philiſtæis ſumendas exiſtimaret. Ut adeo, curioſis interrogatoribus, plane abs re percontantibus unde Schimſchon trecentas iſtas vulpes nactus ſit? ſatisfacere etiam poſſimus, ſi dicamus, DEum, qvi Schimſchonem ad inferendum damnum Philiſtæis movit, feciſſe ut media qvoqve h. e. vulpes conſeqveretur. Finge igitur non

tantum

tantam adfuiſſe in ea regione vulpium multitudinem, qvanta ad hanc noxam inferendam reqvirebatur; potuerit ne Deus, qvi multo plura & ea qvidem majora, qvam qvæ nos cogitatione aſſeqvi valeamus, poteſt, & hanc actionem Samſonis moderabatur, qvippe ipſo agente potiſſimum res miræ hæ expediebantur, tantam earum beſtiarum copiam in procinctu molienti hæc divinitus afflato Heroi ſiſtere, qvanta ad vexandos agros ſufficeret. Ipſiusne omnia ſunt, qvæ terra capit? Terra & qvod implet illam, orbis habitabilis & habitantes in eo ſunt Jehovæ Pſalm. XXIV. Qvod ſi nivi juſſerit, adeſto, ſtatim ſiſtitur, & imbres ſi in terram ruere mandentur, illico prorunt aperta qvacunqve via Jobi XXXVII. v. 6. Nonne ipſius eſt omnis beſtia ſylveſtris & jumenta omnia in montibus, nonne is agnoſcit volucres montium & animalia agreſtia ſunt penes ipſum Pſalm. L. v. II. Nonne vel ad nutum Dei noſtri qvando magis ad vocem intentæ vel atrociſſimæ crudeliſſimæqve beſtiæ, eumqve in locum confluunt, qvorſum illas amandare decrevit. Beſtiarum dentes & ſcorpii viperæqve & gladius ulciſcens ad internecionem impios, lætantur cum oritur ipſe & in terra ad miniſteria comparata ſunt Syr. L. v. 36. qvo nomine turmas ſuas & exercitus ſuos indigitat, qvæcunqve ex rebus creatis ad vindictam juſto judicio armat. Jobi XXV. v. 3. Qvid ergo cenſemus, cum DEUS decreviſſet Philiſtæos pauperie ab his beſtiis facta affligere, licet nec unica vulpes Palæſtinæ nota fuerit, nihilo tamen ſecius ad explendam voluntatem divinam undiqvaqve terrarum iſtiusmodi beſtias accurriſſe? Unde qvæſo ingenioſo Iſraelitarum palato deſideratæ glomerato agmine advolabant aut pro-

pulſabantur potius coturnices, qvi omnem caſtrorum terram occupabant cibusqve fiebant delicatulis iſtis? Exodi XVI. nonne divino mandato advolvebantur? Noachum qvis credat in arcam ingreſſurum prius perreptaſſe omnem ſylvam, terras obiiſſe ac peragraſſe omnis & omnis generis animalia conqviſiviſſe aut deſtinatis peculiaribusqve inſidiis qvælibet cepiſſe? Toſtatus ſane Cap. VI. in Geneſin v. 20. ea ad ſitam juxta ripam maris arcam, qvæ ſtantem in littore Monarchiam Orbis comprehenſura erat, miniſterio angelorum adducta ſcribit. An vero qvisqvam eſt qvi bruta melius eo tempore ratione uſa eſſe exiſtimet qvam qvidem homines, qvorum omnium ita mens emota erat, ut toti in conviviis, luxu, libidine ſuffocati penitus atqve immerſi, monita acerrima divinioris ſpiritus non admitterent, & de imminente clade magis anixa fuiſſe, adeoqve vel illud etiam aſſerere audeat, animalia conceptus cum invicem beneficio lingvæ communicare potuiſſe. Scilicet id manifeſtæ operationi providentiæ divinæ, qvæ reparationi renaſcendi orbis conſulere volebat aut aſſertis noſtris repugnaret. Ex inſpectis autem circumſtantiis, atqve litera textus, ſepoſitis illis partim conjecturis, partim bullatis nugis, præeunte Auguſtino lib. XV. de Civit. DEI, cap. 27. aſſerere non dubitamus, uno inſtinctu atqve impulſu DEI omnipotentis coutigiſſe, ut animalia arcæ condendæ Noacho habitantium Orbis promo condo præſto fuerint. Tene igitur audita miraculi hujus narratione incredulitate tua Omnipotentiam DEI irritam habere decet? vel, cum Cananæa terra, qvemadmodum ſupra nobis evictum eſt, ſcatuerit vulpibus, anne ex genere eorum qvæ

fieri

fieri non poſſunt habendum erit illud, qvod ſapientiſſimus Deus ſagaciſſimarum inſidiarum viam rationemqve, qvibus prehendi callidæ beſtiæ poſſint, freqventatisſima, illis luſtra aut foveas eisdem tritiſſimas indicaverit. Efficaciſſima eſt ipſius ſapientiſſimi Magiſtri inſtitutio, qvæ omni humano conatui pondus addit, & ſine qva ars nulla proficit ad ſolidum fructum. Petrus ſane piſcatoriam exercens nihil commodæ occaſionis aut temporis prætermittebat aut etiam induſtriæ die pariter ac nocte continuatæ; rete tamen ſemper in vanum labitur, ſed ſimul atqve a Chriſto inſtructus erat piſcium copiam divaricatis ac laborantibus retibus complectitur. Simile qvid noſtro Heroi divinitus excitato contigiſſe licet colligimus.

§. XX.

Enim vero ſeculi noſtri genium contemplemur neceſſe erit, qvi vanitatem ac mendacia antiqviora habet ipſa veritate, ac præpoſtere ſæpe divinæ fidei ex humana auctoritate conciliare peſſimo exemplo nititur. Notavimus jam ſupra homines iſtiusmodi qvi ſuo, qvod tempore perinde non contigiſſe meminerunt, ejus facti fidem elevare ſuſtineant, qvales vel eo inſolentiæ procedunt, ut qvæ ſacris litteris qvoqve diviniora geſta conſcripta ſunt, ea aperte in dubium vocare nulli vereantur. Agite vero vos, ſcioli nunqvid legiſtis ampliſſimam illam pompaqve ſingulari inſignem venationem, qvam Probus in gratiam populi inſtituit? Memorat eam *Vopiſcus in vita Probi* p. m. 354. Edit. Caſaub. his verbis: *Venationem in circo ampliſſimam dedit ita, ut populus cuncta diriperet. Genus autem ſpectaculi fuit tale. Arbores validæ per milites*

lites radicitus vulſæ, connexis longe lateqve tabibus affixæ ſunt, terra deinde ſuperjecta, totusqve circus ad ſylvæ conſitus ſpeciem, gratia novi viroris effronduit. Immiſſi deinde per omnes aditus ſtrutionis mille cervi, mille apri, mille Damæ, ibices, ores feræ, & cetera herbatica animalia qvanta vel ali potuerunt vel inveniri. Immiſſi deinde populares, rapuit qvisq; qvod voluit. Addidit alia die in Amphitheatro una miſſione centum jubatos Leones; qvi rugitibus ſuis tonitrua excitabant: qvi omnes contificiis interemti ſunt, non magnum præbentes ſpectaculum cum occiderentur. Editi ſunt deinde Centum Leopardi Lybici, centum Syriaci, centum Leæne & urſi ſimul trecenti: qvarum omnium ferarum magnum magis conſtat ſpectaculum fuiſſe qvam gratum. Qvod exemplum qvoqve adducit *Cornelius a Lapide* Comment. in librum Judicum & qvidem in Cap. XV. p. m. 169. c. a. additis inſuper duobus aliis, verba ejus ita habent: *Sic Julius Cæſar Romæ ſpectaculum dedit 400. Leonum Heliogabalus collegit mille muſtelas totidem rices, decem millia murium, decem millia pondo aranearum & muſcarum teſte Lampridio & Vopiſco in eorum vita ac Plinio lib. 8. c. 16. Qvid ergo mirum ſi Samſon trecentas collegerit vulpes.*

§. XXI.

Iſtarum venationum narrationem nemo in dubium vocat, qvod ab Hiſtoriæ Auguſtæ ſcriptoribus memoriæ prodita ſint illa exempla theatralis pompæ, captarum beſtiarum incredibili numero inſignis. Qvis autem Vopiſcus, qvis Lampridius, qvis Plinius? homines gentiles etiam qvi ſæpius turpi aſſentatione vanitatem

recen-

recenſione adſpergunt: eorum tamen incerta & incredibilia, qvalia vix mente concipere qvis poteſt, amplecti, iis aſſentiri homines; contra ea, qvando Deos fortia geſta ſua ſpiritu immotæ veritatis inſpirante Viros ſcriptores ſacros, extra omnem errorem poſitos conſcribere curavit, oracula divina tantum auctoritatis aut reverentiæ apud eliqvata hominum incredulorum, & diffidentia omnipotentiæ divinæ teſtimonia contaminantia pectora invenire non poſſe indigniſſimum & æternum exitiabili cenſeri debet. Scilicet ſine ſole, ſolem nemo contemplari poteſt, & homines ejusmodi æqve minus divinorum oraculorum ſalutiferos ſenſus percipiunt qvam abſtruſos penitus theſauros ſine virgula divinatoria ariolari licet.

§. XXII.

Revelationis divinæ, qvæ ſemper eccleſiæ Dei propria fuit, radios qvoqve ad gentiles extra eandem emicaſſe inde ab ultimis eccleſiæ incunabulis obſervatum eſt, & ſimulachra qvædam ex fama & traditione, ſive vetuſtiore ſive recentiore, adeoqve ex lectione ipſorum qvoqve Bibliorum in Græcam lingvam translatorum vel ex ſapientum religioſis in palæſtinam peregrinationibus, religionis veræ apud eos exſtitiſſe conſtat, licet ſuperſtitionis ſuæ involucris ea obtegerent; noſci tamen omni ævo potuerunt ſi qvis tralatitia illa vel dogmata vel ritus circa cultum divinum ad revelationis tenorem exigeret. Hiſtoriam præſentem de qva diſqvirimus, per plagium ex ſacris literis a gentilibus tranſumtam eſſe, egregie confirmat *Bochartus Hierozoici* Lib. III. c. XIII. p. m. 856. in fine cujus verba accipe. *Habemus*, inqvit, inſigne *monumentum in Ovidio libro*

bro 4. Faſtorum, ubi medio Aprilis narrat vulpes in circo fuiſſe emiſſas cum tædis ardentibus tergo affixis. Et hujus ritus cauſam ita diſqvirit.

Cur igitur miſſæ junctis ardentia tædis
Terga ferant vulpes cauſa docenda mihi eſt.

Et reſpondet ſe Roma in Pelignos euntem, per Carſeolos tranſiiſſe ibiqve ab hoſpite ſuo jam ſene didiciſſe, id fieri in memoriam Carſeolana vulpis, qvam a ſe captam pauperis ruſtici filius fœno involvit, & ſtipulis, tum in eas immiſit ignem. Qvibus accenſis cum effugiſſet vulpes qvacunqve fugam moliebatur, agros accendebat meſſi proximos.

Eximii Poëtæ verba ſic habent:

Is capit extremi vulpem convalle ſalicti,
Abſtulerat multas illa cobortis aves.
Captivam ſtipula fœnoqve involvit & ignes
Admovet urentes effugit illa manus.
Qva fugit incendit veſtitos meſſibus agros
Damnoſis vires ignibus aura dabat
Factum abiit; monumenta manent: nam dicere certam
Nunc qvoqve lex vulpem Caſeolana *vetat*
Utqve luat pœnas genus boc cerealibus ardet,
Qvoqve modo ſegetes perdidit, ipſa perit.

Hæc ille, ſed a nobis, ut ritus tam ſolemnis originem arceſſamus, a tam obſcuris initiis. An qvia vulpes una, Carſeolis fœno ardente involuta, paucas ſegetes in fuga exusſit, Romæ certo die qvotannis plures vulpes emitti debuerunt cum tædis caudæ alligatis? Qvin a Phœnicibus id ortum eſt, qvi rei apud

ſe

ſe geſtæ famam paulatim diſſeminarant. Probat id duabus potiſſimum rationibus, altera, *qvod Romæ vulpes, fœno non involvebantur, qvando vulpes Caſſeolana*, ſed qvod perinde, uti Scriptura de Samſonis refert vulpibus, tædas in cauda geſſerint, teſte Ovidio: altera, *qvod emittebantur hæ vulpes, non qvo tempore Romæ vel Carſeolis ſed qvo tempore in Palæſtina fit triticea meſſis nempe circa medium Aprilem*, cujus temporis convenientiam prolixe atqve diligenter ibidem Bochartus evolvit, ut manifeſta hiſtoriæ hujus ex oraculis divinis petitæ veſtigia in memoratis gentilium ſolennibus deprehendantur. Conſentit Serrarius apud *Cornelium a Lapide* loco citato p. m. 169. cujus hæc verba: *Serrarius opinatur ex hoc facto Samſonis orta eſſe vulpinalia Romæ. Romani enim qvotannis Aprili menſe, qvando in circo celebrabant Eqviria, i. e. ludos eqveſtres, ſimul ſolebant vulpem ardenti tæda exurere ritus originem Ovidius l. 4. Faſtorum refert ad ruſticum qvendam, qvi Caſſeolis vulpem, eo qvod Gallinas ſuas comediſſet, exurere cœpit; ſed vulpes ex rogo elapſa in vicinas ſegetes, eas accendit. Verum hoc videtur eſſe fabula: vera autem eſt hæc vulpium hiſtoria a Samſone edita, unde videntur Romani illam ut & multa alia, ab Hebræis accepiſſe. Omnium enim negantium ritus & ſuperſtitiones Roma in ſe tranſtulit.*

§. XXIII.

Non fert inſtitui noſtri ratio, hanc litem cum Marshamo atq; Spencero diſceptare hoc loco, qvi ſe, qvod volunt, aſſeqvi non poſſe putant, ut homines eruditionem ſuam miraculi inſtar ſtupendam eſſe credant, niſi crudiſſimas & impias opiniones ſtabilire ſe poſſe iisqve probabilitatis ſpeciem

ciem conciliare oſtendant, inter qvas præcipua, qvod ritus qvoqve ſacros Ebræis proprios Ægyptiis vendicent; qvos eruditione & opera hic abutentes qvi refutare velit, antiqvitatum monumentis & præcipue ex Clementis Alexandrini ſcriptis ſe probe inſtruat neceſſe habet. Verum enim vero Ebræorum genti hæc deberi univerſim omnia qvi ſolide cognoſcere velit, adeat Seldenum de Jure N. & G. Edmundum Dickinſonium in Delphis Phœniciſſantibus, Voſſium in libris de Idololatria, & in diſputatione de reliqvis revelationis divinæ inter paganos Summe Reverendum, Magnificum Dn. Balthaſarem Bebelium Parentem noſtrum in Chriſto venerandum ac Collegam conjunctiſſimum, de cujus adventu almæ matri noſtræ nobisqve gratulamur, Deum precati, qvi nobis hoc Palladium propitius conceſſit, idem id clementer con ſervare velit.

SOLI DEO GLORIA.